MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Lapissa kysytään nyt, eikö Suomen kansan valitseman europarlamentaarikon tärkein tehtävä ole valvoa suomalaisten etuja? **LAPIN KANSA RIKKIDIREKTIIVISTÄ**

Hallitus teki hätäisen päätöksen

Pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) hallitus yrittää lämmittää uudelleen pahoin pohjaan palanutta kuntauudistussoppaa lisäämällä siihen uusia aineksia.

Hallituksen sosiaali- ja terveyspoliittinen ministeriryhmä päätti torstaina, että nykyiset 20 sairaanhoitopiiriä lakkautetaan. Niiden tehtävät jaetaan kunnille ja erityisvastuualueille.

Sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikon (kok.) mukaan uudistuksen tavoitteena on integroida perus- ja erikoisterveydenhoito vahvempiin yksiköihin. Tähän tarvitaan hänen mielestään vahvat kunnat.

Uudistuksen sisältö on vielä hämärän peitossa, mutta näyttää siltä, että kuntien ylläpitämien terveyskeskusten tehtävät lisääntyvät. Risikon mukaan erityisvastuualueiden roolia ei ole tarkoitus vahvistaa. Sairaanhoitopiirien tehtävät siirtynevät uudistuksen myötä suoraan kuntien vastuulle.

Erikoissairaanhoito joudutaan uudistuksen yhteydessä kuitenkin määrittelemään uudelleen. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin toimitusjohtaja Aki Lindén sanoi Ylen haastattelussa, että vain pieni osa erikoissairaanhoidosta voi tulla kuntien hoidettavaksi.

Suurin osa Suomen kunnista on niin pieniä, etteivät ne pysty hoitamaan yksin asukkaiden terveydenhoitoa. Ei varsinkaan siinä tapauksessa, että osa erikoissairaanhoitoakin siirretään suoraan kunnan vastuulle.

Nykyisin monet kunnat hoitavat sekä perus- että erikoisterveydenhoidon kuntayhtymien kautta. Se on mahdollista myös tulevaisuudessa, mutta yhteistyö hoidettaisiin kuntayhtymien sijaan yhteistoiminta-alueina.

Uudistusmalli ei yksin pakota kuntia yhdistymään, mutta ministeri Risikon mielestä sote-uudistuksen ansioista kuntauudistus kuitenkin nytkähti eteenpäin.

Hallituksen kiireen sote-ratkaisussa ymmärtää, koska suuri kuntauudistus on jämähtänyt paikoilleen. Hallituksen piirissä toivotaan, että sote-uudistus antaa kuntauudistukselle uutta puhtia.

Voi olla, ettei hallituksen tavoite toteudu, koska kaksi näin suurta uudistusta ei onnistu yhtäaikaisesti. Kuntakenttä menee vain entistä enemmän sekaisin. Lisäksi yksityisten terveyspalvelujen kysyntä saattaa lisääntyä, jos kunnat siirtyvät yhä enemmän ostopalveluihin.

Joka tapauksessa hallituksen pitää kuunnella kuntia myös sote-uudistuksen yhteydessä. Kysymys on kuntien ydintehtävästä ja siitä, miten ne haluavat sen hoitaa.

Sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikko (kok.) lopettaa sairaanhoitopiirit.

Sairaanhoitopiirien lakkauttamisten hyödyt ovat kyseenalaiset. Terveyden- ja hyvinvointilaitoksen (THL) mielestä hallinnollisista haasteista huolimatta sairaanhoitopiirit ovat tällä hetkellä sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmämme toimivin osa. Miksi ne sitten pitää lakkauttaa?

THL:ssä epäillään myös, että uudistus vahvistaa erikoisairaanhoidon asemaa suhteessa perusterveydenhuoltoon. Tämä ei liene hallituksenkaan tavoite.

On vaikea kuvitella, että sairaanhoitopiirien lakkauttaminen tuo suuria säästöjä kuntien terveydenhoitomenoihin. Sairaat pitää hoitaa joka tapauksessa hallintomallista riippumatta. Saattaa jopa käydä niin, että erikoissairaanhoidon menot jopa lisääntyvät, jos palveluja pitää ostaa entistä enemmän yliopistosairaaloilta.

Hallitus on ollut huolissaan hallintohimmeleiden demokraattisuudesta. Miten kuntien valta ja vastuu näkyvät tulevaisuudessa erityisvastuualueiden kasvavassa hallinnossa? Jääkö kunnille vain maksajan rooli ja vastuu ilman valtaa?

Kuntien talousongelmien taustalla ovat paisuneet erikoissairaanhoidon kustannukset. Ne eivät uudistuksessa häviä mihinkään. Sen sijaan uudistus näyttää sementoivan sen, että erikoissairaanhoito säilyy jatkossakin kuntien maksettavana.

Asiakkaan kannalta hallintohimmelin mallilla ei ole väliä kunhan laadukkaita palveluja on saatavilla kohtuulliselta etäisyydeltä kohtuullisessa ajassa. THL:n mukaan esitetty uudistus ei näitä tavoitteita edistä.

> **Erikoissairaanhoito säilyy kuntien maksettavana.**

VIERASYLIÖ

Suomen Marsalkka 70 vuotta

Kesäkuun 4. päivä on C. G. E. Mannerheimin syntymäpäivä. Mannerheim syntyi vuonna 1867. Suomen Marsalkan arvon hän sai 75 vuotissyntymäpäivänään kesäkuussa 1942. Siksi voidaankin kirjoittaa Suomen Marsalkka 70 vuotta.

Mannerheim sai kasteessa kolme etunimeä eli Carl Gustaf Emil. Koska suvussa oli useampia Carl nimisiä käytti Mannerheim mieluusti etunimenään Gustaf ja koska hän ei pitänyt Emil nimestä jätti hän sen pois etukirjaintenkin osalta.

Valtionhoitajakautenaan vuonna 1919 Mannerheim suomensi Gustaf nimen Kustaaksi. Useasti hän kirjoitti nimensä myös pelkällä sotilasarvolla ja sukunimellä Mannerheim.

Hänen uransa ei alkanut kaikkein parhaimmalla tavalla. Haminan Kadettikoulussa Mannerheimin opinnot eivät sujuneet kovin hyvin. Hän sai myös rangaistuksia käytöksensä takia ja lopulta vuonna 1886 Mannerheim erotettiin Kadettikoulusta.

Mannerheim Venäjällä

Opiskeltuaan yksityiskoulussa Mannerheim sai ylioppilastodistuksen ja niin hänelle mahdollistui opiskelu venäläisessä sotilaskoulussa.

Uran edistyi nopeasti. Mannerheimista tuli tsaarin upseeri, joka osallistui myös Venäjän ja Japanin väliseen sotaan, joka alkoi vuoden 1904 alussa. Marraskuussa 1905 ylensi keisari Mannerheimin everstiksi.

Sodasta palattuaan Mannerheim osallistui sukunsa edustajana viimeisille säätyvaltiopäivillä Helsingissä 1905.

Sen jälkeen Mannerheim osallistui kahden vuoden (1906–1908) tutkimusmatkaan halki Aasian aina Kiinaan saakka. Ratsain tehty matka oli kaikkiaan noin 14 000 kilometriä. Tulokset palvelivat sekä Venäjän yleisesikuntaa että Suomen Kansallismuseota. Paljon tutkimusaineistoa on myös esillä Helsingin Kaivopuiston Mannerheim Museossa.

Vuonna 1909 Mannerheimista tuli puolalaisen 13. Vladimirin Ulaanirykmentin komentaja. Vuodessa Mannerheim teki siitä hyvän rykmentin ja niinpä seuraavaksi Mannerheimista tuli Henkikaartin Ulaanirykmentin komentaja vuonna 1910. Sitä seurasi ylennys kenraalimajuriksi seuraavana vuonna.

Vuonna 1914 oli taas vuorossa puolalaisen joukko-osaston komentajuus ja osallistuminen moniin ensimmäisen maailmansodan taisteluihin.

Mannerheim menestyi ja hänet palkittiin myös kunniamerkeillä.

Ura jatkui sitten Venäjällä ja vuonna 1917 hänet ylennettiin jo kenraaliluutnantiksi, mutta saman vuoden syksyllä Mannerheim siirrettiin reserviin ja hän saattoi siirtyä Suomeen.

Ylipäällikkö ja marsalkka

Suomessa Mannerheimista tuli tammikuun 26. päivänä 1918 valkoisten joukkojen ylipäällikkö ja hän sai ratsuväenkenraalin arvon.

> **Mannerheimia tarvittiin vielä sotien jälkeenkin.**

Ylipäällikkö johti joukkonsa voittoon ja voitonparaati järjestettiin 16. toukokuuta Helsingissä. Pari viikkoa myöhemmin Mannerheim erosi ylipäällikön tehtävästä.

Joulukuussa 1918 Mannerheim nimitettiin Suomen valtionhoitajaksi.

Puoli vuotta myöhemmin kun maalle oli saatu aikaan tasavaltalainen hallitusmuoto ja K. J. Ståhlberg oli valittu presidentiksi saattoi Mannerheim taas aloittaa yksityiselämän.

Mannerheim kutsuttiin puolustusneuvoston puheenjohtajaksi vuonna 1931 ja vuonna 1933 hänet ylennettiin sotamarsalkaksi. Mannerheimille oli myös uskottu ylipäällikkyys, jos Suomi joutuisi sotaan.

Syksyllä 1939 Suomi joutui sotaan ja Mannerheimista tuli uudestaan ylipäällikkö. Sotamarsalkka Mannerheimin johdolla Suomi selvisi talvisodasta ja hänen johdollaan jouduttiin myös jatkosotaan.

Kesäkuun 4. päivä vuonna 1942 oli Mannerheimille merkkipäivä. Hänelle myönnettiin Suomen marsalkan arvo ja syntymäpäivä määrättiin puolustusvoimien lippujuhlapäiväksi. Helsingissä Heikinkatu sai uuden nimen eli Mannerheimintie.

Suomen valtiojohdon lisäksi Gustaf Mannerheimin syntymäpäiväonnittelijoiden joukkoon tuli myös Saksasta valtakunnankansleri Adolf Hitler. Sotivassa maailmassa juhlittiinkin.

Mannerheimia tarvittiin vielä sotien jälkeenkin.

Mannerheimista tuli presidentti 4. elokuuta 1944 ja hänen johdollaan Suomi pääsi siirtymään rauhan töihin.

Suurin suomalainen

Mannerheim oli arvostettu eläessään. Sitä todistavat ne moninaiset tehtävät, jotka hänelle uskottiin sekä Venäjällä että Suomessa.

Monet muutkin suomalaiset ylenivät Venäjällä kenraalikuntaan, mutta Mannerheimin uraan kuului myös se, että hänellä oli yhteydet keisariperheeseen. Silloin rakentui ensimmäinen osa Mannerheimin ja venäläisten suhteista. Vaikka Mannerheim olikin venäläisten vastustajana Suomen sodissa, hankki hän myös silloin vastustajansa kunnioituksen.

Suomen sotasyyllisyysoikeudenkäynnissä eivät venäläiset hyväksyneet koskemista Mannerheimin persoonaan. Presidentti Ryti ja muut valtiojohdossa olleet henkilöt eivät saaneet venäläisten puolelta mitään anteeksiantoa.

Vielä tänä päivänäkin venäläiset tuntevat kunnioitusta suurta suomalaista – Mannerheimia – kohtaan. Yhteistoiminnassa suomalaiset ja venäläiset ovat järjestäneet Mannerheimia esitteleviä näyttelyitä ja samoin on valmistettu uusia kirjallisia tutkimuksia Mannerheimista.

Tiettävästi venäläiset ovat valmiit osallistumaan myös uuden Mannerheim elokuvan rahoitukseen.

Suomessa Mannerheimista tuli myytti. 70 vuotta sitten myönnetty Suomen marsalkan arvo oli uutta alkua suurmiehen juhlinnalle.

Presidenttinä Mannerheim nautti sekä kansan että poliitikkojen luottamusta. Presidenttikauden jälkeen seurattiin herkeämättä Mannerheimin elämää ja terveydentilaa.

Mannerheim kuoli Sveitsissä Suomen aikaa 28. tammikuuta 1951 kello 00.30.

Hautajaiset järjestettiin helmikuun 4. päivänä Helsingissä ja hautajaissaaton pituudeksi on laskettu 3,7 kilometriä. Arvioiden mukaan hautajaisia seurasi 100 000 – 150 000 ihmistä. Mannerheimin hautapaasi on kohteena monen ulkomaisen valtiovieraan Suomen käynnillä. Suurmiestä kunnioitetaan vieläkin.

Vuonna 2004 suomalaiset äänestivät Suomen marsalkan kaikkien aikojen suurimmaksi suomalaiseksi. Marsalkan tuntevat ja tietävät myös nuoremmat suomalaiset.

LAURI VÄÄTTÄNEN

Kirjoittaja on yleisesikuntaupseeri, joka on palvellut muun muassa rauhanturvaajana Etelä-Libanonissa UNIFIL-joukoissa ja johtajan neuvonantajana Tartossa Viron Maanpuolustuskorkeakoulussa.

D-lääkettä eurolle

Euron vaikeudet ovat laskeneet sen kurssin alimmilleen kahteen vuoteen. Suhteessa Suomen tärkeimpään vientikaupan valuuttaan dollariin euro on heikentynyt vuodessa 15 prosenttia.

Euron alamäki – kun se pysyy kohtuudessa – ei ole huono asia. Halpa euro parantaa koko euroalueen kilpailukykyä. Erityisesti se on omiaan piristämään Suomen viennin varaan rakentuvaa kansantaloutta.

Markka-aikana viennin ja kilpailukyvyn ongelmia totuttiin hoitamaan devalvaatioilla. Euroaikana valuuttakurssipolitiikka ei enää kuulu keinovalikoimaan, mutta euron halpeneminen ajaa nyt samaa asiaa. D-lääke tulee lisäksi Suomen kannalta sopivaan aikaan.

On silti huomioitava, että halpa euro lisää viennin kilpailukykyä vain euroalueen ulkopuolelle. Onneksi Suomi on tässä suurimpia, ellei peräti suurin hyötyjä EU:ssa.

Samalla euroalueen ulkopuolelta tuotavat tuotteet ja raaka-aineet kallistuvat. Esimerkiksi öljyn osalta tämä nostaa sekä kotitalouksien että yritysten kustannuksia.

Joka tapauksessa edullinen euro helpottaa Suomen vientiä ja parantaa tuonnin kanssa kilpailevan kotimaisen tuotannon asemaa. Molemmat ovat hyvää lääkettä siihen vakavaan tautiin, jonka oireena tuonnin arvo on noussut ohi maamme vientitulojen.

Euron halpeneminen kertoo markkinoiden luottamuspulasta Euroopan kilpailukykyyn. Talouden painopisteen siirtyminen Kaukoidän kasvaviin talouksiin mittaa tätä luottamusta tiukasti jatkossakin.

Myös erot euromaiden välillä kasvavat. Vahvat, kilpailukykyiset vientitaloudet kuten Saksa ja Suomi pärjäävät. Esimerkiksi Kreikan, jonka vienti on olematonta, ongelmat vain syvenevät.

RAHIKAINEN

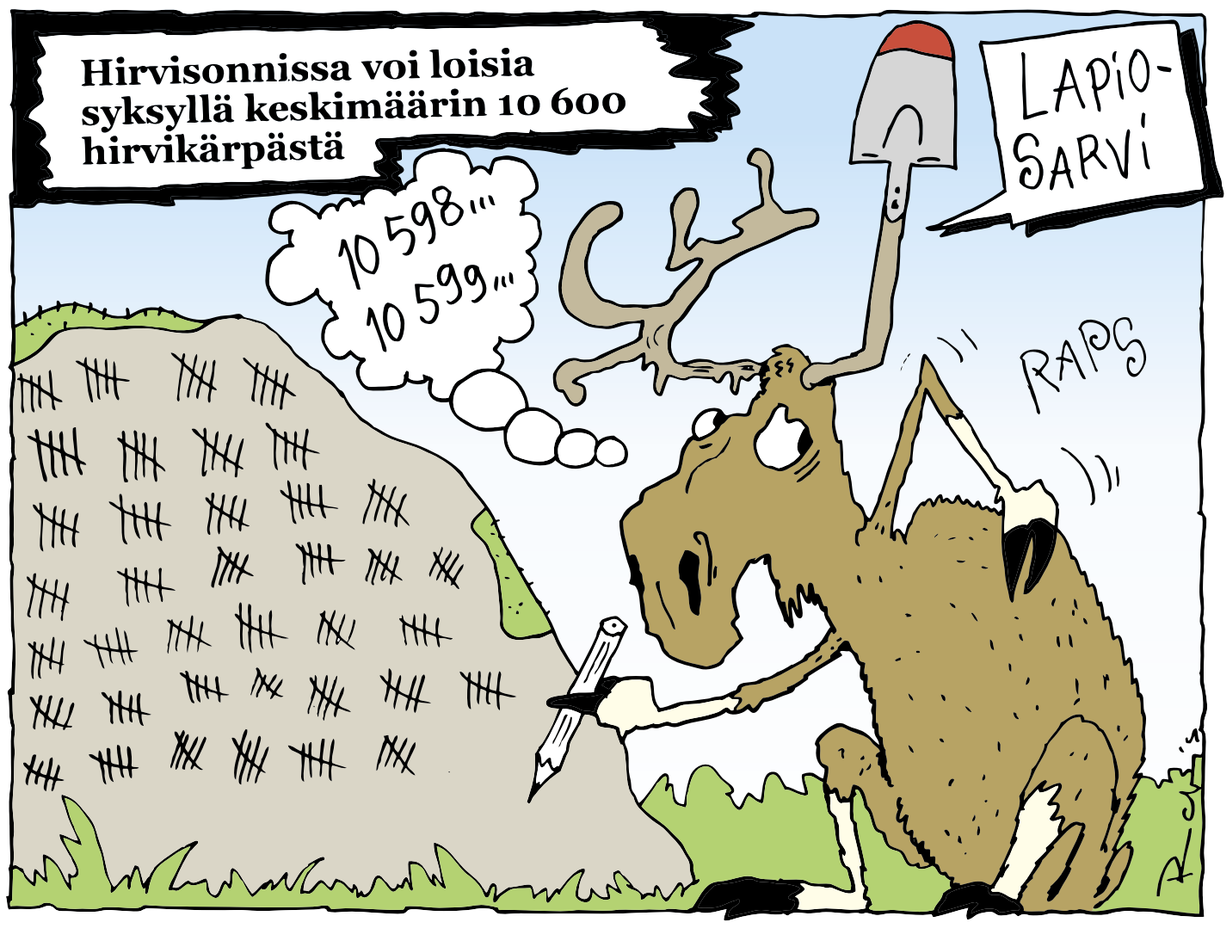

LEHTIKATSAUS

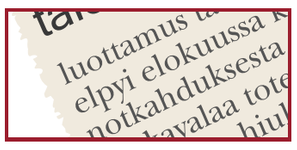

Liian kilttiä ei kaivata

Helsingin Sanomat ei kaipaa liian kilttiä valvontaa. Lehden mukaan Valtiontalouden tarkastusviraston VTV:n raportit ovat välillä viiltävää luettavaa: *”VTV on löytänyt lukuisia epäkohtia etenkin sosiaali ja terveysministeriön STM:n alueellisista hankkeista ja Tekesin rahoittamasta FinnWellohjelmasta. Tulokset olivat VTV:n mukaan jääneet vaatimattomiksi ja paikallisiksi, ja valtionavustuksia oli käytetty tavalla, joka ei ollut hyvän hallinnon mukaista.*

VTV ei ole pelännyt poliittisiakaan tarkastuskohteita. VTV on puuttunut muun muassa tapaan, jolla valtio käyttää VR:n varo- ja liiketoiminnan varjolla alue ja muun tukipolitiikan välineenä.

VTV:n suorasukaisuus ei ole miellyttänyt kaikkia tarkastuskohteita. Virastossa on pelätty, että kriittisyys voi johtaa poliittiseen painostukseen ja resurssien vähentämiseen, mutta tästä ei vielä ole todisteita.

VTV:n rohkeaa ja itsenäistä linjaa pitää puolustaa. Mitä ahtaammalla valtiontalous on, sitä suurempaa tarkkuutta vaaditaan yhteiskunnan varojen käytössä.”

Ympäristön suojelu unohtuu

Savon Sanomat on huolissaan ympäristönsuojelusta. Se jää usein muiden etujen jalkoihin: *”Ongelmat kaivosten ympäristölupien valvonnassa ovat herätelleet suomalaisia karuun todellisuuteen. Lupia myöntävät ja valvovat viranomaiset eivät ole osanneet, rohjenneet tai ehtineet hoitamaan tehtäviään niin tehokkaasti kuin olisi pitänyt.*

Onpa syntynyt epäilyjä myös viranomaisten esteellisyydestä sen vuoksi, että he ovat virkavapailla piipahtaneet töissä kaivosyhtiöissä.

Näyttää siltä, että opetukset ovat menneet perille. Kuluneella viikolla on kerrottu, että Etelä-Pohjanmaan ely-keskus on tehnyt poliisille tutkintapyynnön Vapon laiminlyönneistä turvatuotannon päästöjen tarkkailussa. Viranomaiset ovat siis terhistäytyneet.”

KOLUMNI: SARI PENTTINEN

Toisen romu voisi olla toisen aarre

Olen muuttanut pois kotoa 15 vuotta sitten. Näiden vuosien aikana olen muuttanut yhteensä 13 kertaa. Milloin on lähdetty opiskelemaan, milloin työn perään ja nyt 14. kerran pakattiin taas tavarat sen lähes täydellisen talon sekä asuinpaikan takia.

Aina on onneksi muutto vienyt kohti jotain uutta ja ihanaa, uusia seikkailuja.

Kun olen vuonna 2000 lähtenyt kohti Joensuuta opiskelemaan, kaikki tavarani mahtuivat Toyota Hiace -pakettiautoon.

Voi niitä aikoja! En myönnä olevani tavaraan kiintyvää tyyppiä, vaan suhtaudun siihen mielestäni melko rationaalisesti. Laitan käyttämättä jääneitä vaatteita tai yksittäisiä kuppeja mielelläni kierrätykseen.

En ole myöntänyt olevani hamsteri, mutta viimeaikaiset löydöt taitavat pakottaa minut myöntymään. Ulkovaraston tavaroita pakatessa

> **Materian määrä ei ole itsetarkoitus.**

sari.penttinen@maaseuduntulevaisuus.fi

löysin laatikosta kahdet vedenpitävät kuorikankaasta tehdyt ulkoiluhousut. Tai ei niitä oikein enää voinut housuiksi kutsua, sillä sisäsaumat olivat ratkenneet monien kymmenien senttien matkalta.

Kyseessä olivat kalliit merkkihousut, joissa oli valmistusvirhe.

Toiset housuista sain hyvityshousuiksi ensin hankittujen hajotessa. En vain raaskinut heittää hajonneita housuja pois.

Moitteettomassa kunnossa oleva kangas olisi ansainnut tulla hyödynnetyksi esimerkiksi pussukoina, joihin voisi laittaa retkeilyvarusteita. Niinpä niin, pussukoiden ompeluaikaa ei vain ole ollut, aika on kulunut kiinnostavampien juttujen parissa.

Kaipaisin kuitenkin paikkaa, minne hyödynnettävissä olevia materiaaleja ja tarvikkeita voisi viedä, niiden ihmisten iloksi, joilla on aikaa ja kiinnostusta käsitöihin. Tavaran heittäminen kaatopaikalle tuntuu niin turhalle ja tyhmälle.

Kierrätyskeskukset ja erilaiset hyväntekeväisyysjärjestöt ottavat ehjiä vaatteita ja tavaroita vastaan. Mutta ne vähän rikkinäiset jutut, joita joku näppärä ja viitseliäs voisi käyttää, joutuvat armotta kaatopaikalle.

Tarvitaan tavaroiden hyödynnyspiste, minne saisi viedä tavaraa ja mistä saisi ilmaiseksi hakea materiaaleja.

Pessimisti minussa toteaa, että mahdoton yhtälö. Paikalle tuotaisiin liikaa romua ja liian vähän ihan oikeasti hyödyntämiskelpoista materiaalia.

Ilmainen materiaali houkuttelisi myös niitä ihmisiä, jotka kahmisivat tavarat matkaan ja veisivät myyntikirpputoreille.

Materian määrä ei ole itsetarkoitus. Uutta ostaessa panostan laatuun, jotta materiaalit olisivat huolella valittuja, oletettu käyttöikä pitkä ja käyttömukavuus hyvä. Tavaraa ei haalita, kun halvalla sai.

Joskus toki tulee haksahduksia. Yksi tällaisista löytyi keittiön kaapista: voileipägrilli, jota ei oltu käytetty kertaakaan. Enää se ei päässyt muuttokuormaan mukaan, vaan kirppikselle, mistä joku sen oli itselleen ostanut.

Tavaramäärä ahdistaa etenkin muuttokuormaa tehdessä. Yritin ihan oikeasti karsia tavaroita muuttolaatikoita pakatessa. Pitää vielä pinnistellä ja yrittää olla ankarampi karsintatyössä ennen kuin tavarat kannetaan uuteen kotiin.

Uudessa talossa neliöitä ja varastotiloja on nykyistäkin enemmän, senhän tietää miten siinä sitten tulevaisuudessa käy.